

2018 • Hevostietokeskuksen julkaisuja 14

Sanna Airaksinen • Minna-Liisa Heiskanen

TALLIN- HOITAJAN opas

TALLIN- HOITAJAN opas

Sanna Airaksinen • Minna-Liisa Heiskanen

2018 • Hevostietokeskuksen julkaisuja 14

Tallinhoitajan opas, 2. uusittu painos

Kirjoittajat: FT Sanna Airaksinen ja FT Minna-Liisa Heiskanen

Julkaisija: Suomen Hevostietokeskus ry, 2018

Rahoittaja: Suomen Hevostietokeskus ry (1. painos laadittiin Hevosten hyväksi -hankkeessa, jota rahoitettiin Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon ELY-keskusten kautta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007-2013).

Copyright: Suomen Hevostietokeskus ry

Valokuvat: Suomen Hevostietokeskus ry ellei muuta mainita

Kansikuvat: Juhani Länsiluoto

Taitto: Grano Oy

ISBN 978-952-5256-21-5 (PDF)

ISBN 978-952-5256-22-2 (painettu)

ISSN 1455-9196

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	5
1. Tallihygienia.....	6
1.1 Ilmanvaihto.....	6
Talli-ilman epäpuhtauksien synnyn rajoittaminen.....	6
Epäpuhtauksien poisto ilmanvaihdon avulla	6
Ilmanvaihdon säätäminen ja huolto.....	7
Talli-ilman laadun arviointi	8
1.2 Hengityksensuojaimen käyttö tallitöissä.....	9
Suojaimet ja suodattimet	9
Huolto ja säilytys.....	10
1.3 Tallin siivous	10
Pesu.....	11
Desinfointi.....	12
Seinien kalkitseminen	12
1.4 Rehuvaraston hygienia	14
Miksi heinä põlisee?	14
Heinän hygieenisen laadun arviointi.....	16
1.5 Haittaeläinten karkotus	17
Jyrsijöiden erityispiirteet ja torjunta.....	17
Lintujen häätäminen talliympäristöstä.....	20
Kärpäset ja muut kiusalliset hyönteiset	21
2. Hevosten juomavesihuolto	23
2.1 Juomaveden laatu.....	23
2.2 Kaivon kunnon tarkistus ja kunnostus	24
2.3 Vedensaannin varmistaminen	25
2.4 Vesijohtojen jäätyminen ja jään sulattaminen	26
2.5 Ratkaisuja vesipulaan	27
3. Tallin sähkö- ja paloturvallisuus.....	28
3.1 Sähkölaitteet	28
Turvallista sähköä	28
Riskien vähentäminen	28
Sulake ja vikavirtasuojakytkin suojaavat sähkön käyttäjää	29
Huomioi pistorasiat	29
Sähkölämmitys	29
Valaistus	30
3.2 Palontorjunta	30
Pelastussuunnitelman laatiminen.....	31
Talliin soveltuvat sammutusvälineet ja -laitteistot	33
Pelastustilanteiden harjoittelu	34
4. Tallin kuivike- ja lantahuolto	36
4.1 Kuivikkeet.....	36
Eri materiaalit ja niiden ominaisuudet	36
Kumimaton käyttö karsinassa	37
Kestokuivikepatjan hoito.....	38
4.2 Lantahuolto.....	40

Lannan ja kuivikkeiden siirtotyö.....	40
Lannan varastoinnin vaihtoehdot	42
Hevosennannan kompostointi	44
Hevosennannan hyödyntäminen kasvinviljelyssä.....	45
Hevosennannan käyttöä koskeva lainsäädäntö.....	46
5. Hevostilan jätteet ja jätevedet.....	47
5.1 Tallin jätehuolto.....	47
Jätehuollon järjestäminen	47
Materiaalien lajittelu ja kierrätys.....	48
5.2 Jätevedet	48
Jätevesijärjestelmän uusimistarve	49
Käsittelyratkaisuja.....	50
6. Tarhat ja laitumet.....	52
6.1 Tarhat.....	52
Jaloittelutarhan perustaminen	52
Hevostarhan pintamateriaalit	53
Käytännön toimenpiteitä tarhahygienian ylläpitämiseksi.....	53
Valumavesien käsittely ja ympäristönsuojelu.....	56
6.2 Laidun	58
Laitumen kunto	58
Laidunten syöttö.....	58
Rikkakasvit.....	59
Uudet nurmet voidaan perustaa suojakasvin kanssa tai ilman suojakasvia	60
Kalkitus ja lannoitus	62
6.3 Aidat.....	62
Hevosaitoihin soveltuvat materiaalit	63
Sähköaidan toiminta ja kunnossapito	64
Kestopuun käyttö hevosaidoissa.....	65
7. Ulkoalueiden hoito	67
7.1 Ojitus.....	67
Ojitushankkeiden luvanvaraisuus	67
Salaojien kunnossapito	67
Avo-ojien ja rumpujen kunnossapito	68
7.2 Tallinpiha ja harjoitusalueet	68
Lumien auraus.....	68
Hiekkoitus ja suolaus.....	69
Istutukset	70
Ratsastuskentän hoito.....	71
7.3 Lumen poisto katolta	73
Lumikuorman arvioiminen	73
Lumenpudotustyön turvallisuus.....	74
Ammattilaisten vinkit	74
8. Hevosen hävittäminen.....	75
8.1 Hevostallin rekisteröityminen alkutuotannon toimijaksi.....	75
8.2 Hevosen teuraskelpoisuus.....	76
8.3 Hevosen lopetusmenetelmät.....	76
8.4 Vaihtoehtoja teurastamolle	77
8.5 Hevosen raadon hävittäminen.....	78